

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35532
Nom	Literatura hispanoamericana: de la colònia a les nacions
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1003 - G. Estudis hispànics	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1003 - G. Estudis hispànics	14 - Literatura hispanoamericana colonial i del segle XIX	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
GIRONA FIBLA, NURIA	150 - Filologia Espanyola

RESUM

Aquesta assignatura presenta un recorregut panoràmic de la literatura hispanoamericana colonial i del segle XIX, organitzat al voltant dels temes i problemes fonamentals que presenta aquest període: l'escriptura del descobriment i de la conquesta d'Amèrica, la vida a la colònia, la fundació de les nacions al segle XIX, la configuració d'una cultura lletrada al continent, etc.

Més que una visió exhaustiva i lineal, el programa es proposa assenyalar i desenvolupar certs nuclis recurrents de la literatura hispanoamericana, vigents en el camp crític i en la ficció contemporània: les versions de la Història, les formes de la memòria, la relació entre produccions simbòliques i imaginaris socials, la funció del "lletrat" o l'actualitat del postcolonialisme.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

3.1. Relación con otras asignaturas de la misma titulación

Ninguna

3.2. Otros tipos de requisitos

Ninguno

COMPETÈNCIES

1003 - G. Estudis Hispànics

- Conèixer la literatura i el teatre en llengua espanyola.
- Conèixer l'evolució històrica de la literatura i el teatre en espanyol.
- Coneixer les tècniques i mètodes d'anàlisi en textos literaris i no literaris i la seua aplicació en l'àmbit de l'espanyol.
- Identificar problemes i temes d'investigació i avaluar la seua rellevància en l'àmbit de la llengua, la literatura i el teatre en espanyol.
- Coneixement i aplicacions dels corrents i de les metodologies de la teoria i crítica literària a l'Amèrica Llatina.
- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Conèixer i aplicar els corrents i metodologies de la teoria i crítica literàries.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Tener la capacitat de identificar los rasgos propios de las creaciones literarias del período colonial en América Latina, así como las características históricas y sociales del periodo.
- Ser capaz de identificar las características de una obra literaria, su adscripción a las distintas corrientes estéticas e ideológicas y sus transformaciones.
- Tener capacidad de identificar los rasgos de obras literarias, su razón de ser ideológico-cultural y su relación con el contexto occidental.
- Tener capacidad de utilizar el conocimiento adquirido para identificar temas de investigación y valorar su relevancia.
- Tener capacidad de manejar información bibliográfica pertinente, especializada y actualizada.
- Ser capaz de determinar y establecer la arquitectura retórica de un texto.
- Ser capaz de organizar de manera autónoma un proyecto filológico propio de investigación.
- Ser capaz de usar adecuadamente la terminología clave del análisis literario y lingüístico, basado en el desarrollo contemporáneo de la crítica, la teoría literaria y la tradición filológica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Tema 1

Cómo se escribe la historia. La conquista de América: vencedores y vencidos. Ley, escritura y poder imperial.

2. Tema 2

La retórica de los conquistadores. Cristóbal Colón y la primera visión de América. El discurso del éxito (Hernán Cortés y Bernal Díaz del Castillo). El discurso del fracaso (Bartolomé de las Casas).

3. Tema 3

Relatos de frontera: la Malinche, el Inca Garcilaso de la Vega y El entenado de Juan José Saer.

4. Tema 4

La mujer en la construcción y consolidación de la sociedad virreinal. La vida en la colonia. Sor Juana Inés de La Cruz: la mujer sabia.

5. Tema 5

La construcción de un imaginario nacional. Historias de civilización y barbarie: Esteban Echeverría y Domingo Faustino Sarmiento. Historias de mataderos: Esteban Echeverría y Martin Kohan.

6. Tema 6

La literatura gauchesca. Cruce de textos y cruce de códigos: José Hernández, Jorge Luis Borges y Martin Kohan.

7. Tema 7

Ficciones fundacionales. Mujeres, afectos y sentimentalidad para una nación sin lugar: Gertrudis Gómez de Avellaneda

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	2,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	44,00	0
Preparació de classes de teoria	44,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura s'estructura al voltant de sessions teòricopràctiques i tutories. En les sessions teòriques, els professors presentaran els nuclis fonamentals del programa, desenvoluparan els continguts principals i plantejaran les polèmiques i problemàtiques crítiques més destacades al voltant de cada tema. S'hi estimularà la crítica i discussió dels conceptes proposats per promoure la participació i la implicació del grup. En les sessions pràctiques es comentaran les lectures obligatòries que comprèn el programa i els textos de bibliografia crítica. L'anàlisi d'aquest material i l'actualització dels conceptes presentats en les sessions teòriques es prendran com a marc per al debat en aquestes sessions pràctiques per tal d'estimular la reflexió i l'aprenentatge actiu de l'alumnat.

En les tutories personalitzades, l'estudiant podrà resoldre els seus dubtes sobre els continguts del programa, conèixer altres fonts d'informació que li puguin resultar útils per a la matèria i futures investigacions, precisar amb més detalls la forma d'abordar l'examen final o les pràctiques i aprofundir en les pautes que ha de seguir per preparar-los.

AVALUACIÓ

La calificación de la asignatura se obtendrá a partir de la realización de un examen final, con una valoración de un 70% de la nota final, y la entrega de prácticas, equivalentes al 30%. Será requisito indispensable para aprobar la asignatura haber obtenido un mínimo de 4 puntos sobre 10 en el examen.

El examen constará de preguntas breves y preguntas temáticas más extensas, en relación con el reconocimiento y justificación de fragmentos de las lecturas obligatorias, con los contenidos del programa, los temas planteados en clase y la bibliografía complementaria. Estará disponible en el Aula Virtual 15 días antes de la fecha oficial y deberá colgarse como tarea en esa fecha. No se admitirá, bajo ningún concepto, retrasos, a no ser que se justifiquen documentalmente.

Las prácticas consistirán en ejercicios de análisis y comentario de los contenidos impartidos en clase. Se entregarán después del tema al que correspondan. Las pautas para su realización se detallarán en cada caso y estarán disponibles a través del Aula Virtual.

Tanto en el examen como en las prácticas, los profesores valorarán, además de los contenidos aportados, la elaboración en la exposición temática, la densidad conceptual, la aportación personal de citas significativas de las obras estudiadas, la capacidad de relación con otros temas relacionados con los contenidos y la integración del material bibliográfico (incluido el facilitado a través del Aula Virtual). Las faltas de ortografía y la mala redacción serán motivos de suspenso.

Igualmente será motivo de penalización (incluso suspenso) el uso de fuentes sin cita de procedencia y la transcripción indiscriminada de cualquier información cuyo origen no se detalle adecuadamente.

Todas las partes de la evaluación serán recuperables en la segunda convocatoria. En caso de no aprobar el examen en 1ª convocatoria y haber entregado las prácticas, la calificación de estas se guardará para la 2ª convocatoria. No será posible, una vez entregado el examen, presentarlas en 2ª convocatoria para calificarlas independientemente ni repetirlas para subir nota. Quienes no se presenten en 1ª convocatoria y no hayan entregado las prácticas contarán con un plazo especial de entrega en 2ª convocatoria que no excederá la fecha del examen.

El sistema general de calificaciones seguirá la normativa de la Universitat de València aprobada por el Consell de Govern del día 30 de mayo de 2017. ACGUV 108/2017.

SISTEMA DE EVALUACIÓN	
Examen final con material (mínimo 4 puntos)	70%
Prácticas (sin posibilidad de entregarlas 2 veces)	30%

CRITERIOS DE EVALUACIÓN	
a) Exposición, asimilación y pertinencia de los contenidos	60 %
b) Elaboración personal y coherencia expositiva	10 %
c) Consulta e integración de bibliografía complementaria	10 %
d) Comentario y cita de las lecturas obligatorias	10 %
e) Relación con contenidos de la materia y de otras asignaturas	10 %

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Crónicas de Índias. Antología. Ed. De Mercedes Serna. Cátedra
- Juan José Saer: El entenado, Destino Libro.
- Selección de textos de Sor Juana Inés de la Cruz. (Disponible en: Aula Virtual).
- Selección de textos de Echeverría, Sarmiento, José Hernández, Jorge Luis Borges y Martín Kohan. (Disponible en: Aula Virtual).
- Gómez de Avellaneda, Gertrudis, Sab. Varias ediciones disponibles.
- Todo el material bibliográfico disponible en el Aula Virtual.

Complementàries

- - BARTRA, Roger, El salvaje en el espejo, Barcelona, Destino, 1996.
- BESTARD, Joan; CONTRERAS, Jesús, Bárbaros, paganos, salvajes y primitivos. Una introducción a la antropología, Barcanova, Barcelona, 1987.
- GONZÁLEZ ECHEVERRÍA, Mito y archivo. Una teoría de la narrativa latinoamericana, México, FCE, 1989.
- LUDMER, El género gauchesco: Un tratado sobre la patria, Buenos Aires, Sudamericana, 1988
- O' GORMAN, Edmundo, La invención de América, México, FCE, 1986.
- PASTOR, Beatriz, Discurso narrativo de la conquista de América, Hanover, Ediciones del Norte, 1988.
- PIZARRO, Ana, (org.), América Latina: Palavra, Literatura e Cultura, Vol. I, Brasil, Fundação da América Latina, 1993.
- TODOROV, Tzvetan, La conquista de América. El problema del otro, México, Siglo XXI, 1987.
- MATERIAL PARA LA ASIGNATURA:
http://ocw.uv.es/artes-y-humanidades/introduccion-a-la-literatura-latinoamericana-colonial-y-del-siglo-xix/Course_listing